

"Volem una Espanya còmoda per a tothom"

Isidre Molas, director de l'Institut de Ciències Polítiques i Socials, ha estat vice-president del Parlament de Catalunya. Ara torna a primera línia de la vida política liderant l'Entesa Catalana de Progrés (PSC, ERC i IC-V) pel Senat.

Ara que es parla tant de reformar-lo, per a què serveix el Senat?

—És una cambra colegisladora que, amb el Congrés, representa el poble espanyol. Està pensada com una cambra de segona lectura legislativa i de representació territorial. Quan es va fer el Senat, no existien les comunitats autònomes. Va quedar un Senat pensat per abans que es desenvolupés plenament l'estat democràtic. Llavors, com que l'únic que existia realment eren les províncies, es va pensar un esquema de representació territorial articular sobre la base de les províncies. Per tant, la representació territorial de la cambra no es basa en l'organització territorial bàsica que té avui l'estat, que són les comunitats autònomes.

—Convertir el Senat en cambra de representació territorial és un dels objectius que planteja l'Entesa entre PSC, ERC i IC-V al Senat. Però pot concretar en què consistirà la reforma que proposen?

—Una de les coses que hauran de fer els senadors és treballar per afavorir el consens d'un dibuix constitucional que faci que el Senat compleixi la funció de la representació territorial. Això implicarà una reforma constitucional, per tant, requereix un consens ampli.

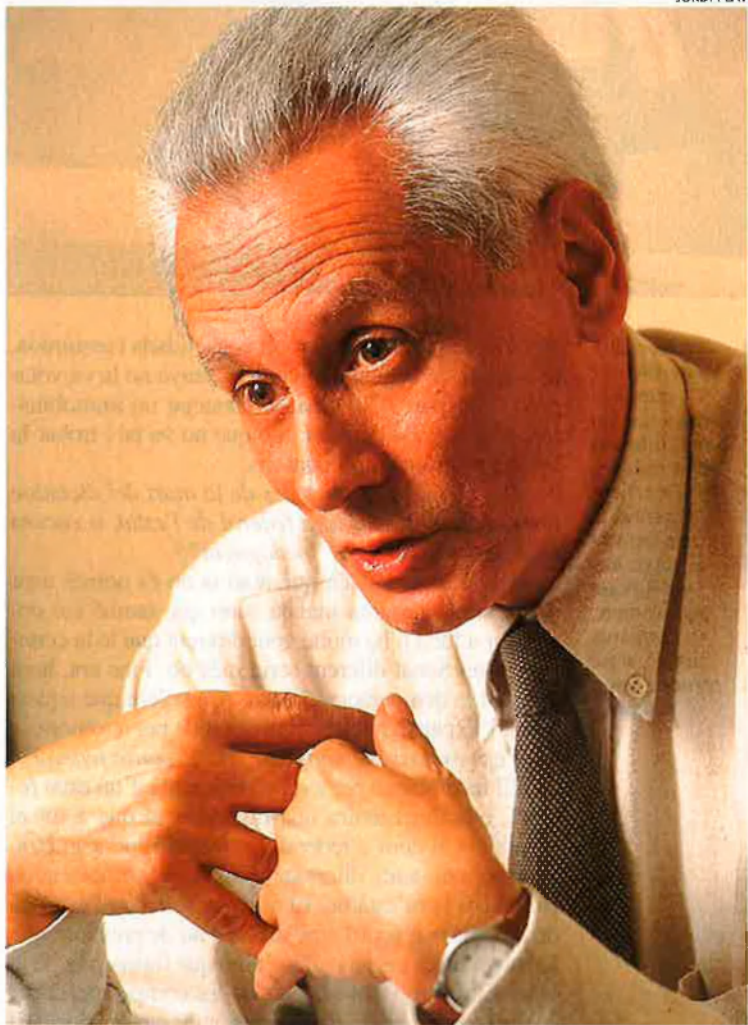
—Però hi ha cap proposta concreta debatuda entre les tres forces de l'Entesa Catalana de Progrés?

—La proposta s'ha tractat, però la posició que defensem no és la de formular un projecte tancat, sinó la d'iniciar un procés d'assumpció de la idea que aquest Senat ha de ser eficaç i ha de servir de representació territorial. En l'estat central, hi havia l'administració provincial, ara hi ha les autonomies. Per tant, cal trobar l'articulació que permeti mantenir el pes i la veu suficient de les autonomies al Senat, per fer aquelles coses que són necessàries en l'estat democràtic.

Però tot això no és que sigui un tema obert, és que només pot sortir d'una proposta, que ja la formularem, i alhora del convenciment de la necessitat de fer-ho.

—Aquest convenciment que comenta, el percep en els discursos d'Aznar i Almunia, que en pre-campanya han apujat el to espanyolista?

—Joaquín Almunia ha incorporat i defensa les idees de federalisme que s'han impulsat des de Catalunya. I crec que, en les seves raons de fons, les

JORDI PLAY

entenen els altres sectors polítics. És un primer pas.

El segon és que la solució tingui prou de consens perquè no sigui de cap partit. La meua voluntat en política i la de l'Entesa (si més no, jo ho entenc així) és sumar i trobar solucions. Si aconseguim impulsar, en el conjunt d'Espanya, la idea que sumar vol dir integrar elements diferents però per trobar un resultat més bo, hauré fet un primer pas. La Constitució té vint

"Almunia ha incorporat i defensa les idees de federalisme que s'han impulsat des de Catalunya".

JORDI PLAY

"Hi ha molta gent diferent que té la certesa que un Senat diferent seria més bo. Fins ara, hem assentat la democràcia i l'estat. Ara volem que aquest marc, l'Espanya actual, sigui còmode per a tothom."

anys, la democràcia està molt consolidada i assumida, la majoria de la gent que viu a Espanya no la va votar però l'accepta... No s'ha de plantejar un immobilisme, sinó que cal detectar allò que no va bé i trobar la via per refer un ampli consens.

—*Després de vint anys des de la mort del dictador, ara cal fer una relectura federal de l'estat, o encara és necessari allò de la "pedagogia"?*

—Hi ha moments en què això ja no és només anar dient, com una gota malaia, sinó que també cal començar a fer. Hi ha molta gent diferent que té la certesa que un Senat diferent seria més bo. Fins ara, hem assentat la democràcia i l'estat. Ara volem que aquest marc, l'Espanya actual, sigui còmode per a tothom.

—*Però és possible imaginar una Espanya federal?*

—El federalisme per a mi va més enllà d'un estat federal. Nosaltres tenim una organització que a tot el món s'entén com a federal, un federalisme asimètric (autonomies amb diferents nivells de competència, etc). Això ja m'està bé. El que passa és que l'estat ha de funcionar d'acord amb això i s'ha de preveure que Espanya no és un estat aïllat, sinó que forma part de la Unió Europea. Per tant, part de les competències del govern central i dels parlaments autònoms es decideixen a Europa. És a dir, això s'haurà d'organitzar. No podem continuar funcionant com fins ara, si es vol aconseguir un estat organitzat i consolidat, sense haver de passar tot el dia amb picabaralles, pactant cada dia els canvis, amb tot el cost humà —i de vegades econòmic i democràtic— d'aquests estira-i-arronsa... No hi ha cap país del món que pugui funcionar així, això són funcionaments en moments excepcionals.

La conclusió que s'hauria de tenir present és que en

aquests darrers vint anys han passat dues grans coses. L'una és la creació de les comunitats autònomes amb caràcter general i asimètric. L'altra, l'entrada a la UE, que ha modificat totes les competències que quedaven assignades en exclusiva a les comunitats autònomes i als estats. En canvi, el sistema de representació és organitzat com si les comunitats autònomes no existissin. Hem de trobar una via, amb les modificacions que calgui, per donar-li una sortida. En diem federalisme? Sí, perquè vol dir com organitzem la nostra vinculació amb Europa.

—*En ple procés d'integració a la UE, té sentit plantejar el debat federalista en clau estatal, per comptes de plantejar-ho directament en clau europea?*

—No pots prescindir de cap de les dues claus, perquè les dues existeixen, per tant, són centrals. Tocar l'una sense tocar l'altra, no serà possible, a més a més, estan barrejades entre si. Hi ha noves i velles interdependències que organitzar. Crec que cal fer-ho des d'una perspectiva federal, és a dir, unir en la diversitat. Però amb uns mecanismes preestablerts i predefinits en el qual tothom és com és, es parla del que es parla i s'acorda el que s'acorda.

Ara, per contra, tenim problemes aguts. Per exemple, moltes normatives europees predominen sobre moltes de les competències exclusives que tenen les comunitats autònomes, com és el cas de l'agricultura en algunes parts d'Espanya. Però en canvi, les negociacions a la UE les fa l'estat espanyol i les comunitats no tenen cap via organitzada per a poder fer valer la seva opinió. Aquesta situació és una mica estranya.

—*Quin límit ha de tenir aquest federalisme?*

—Nosaltres hem acordat que determinades qüestions es decideixin en públic, com per exemple la neteja dels carrers. I hem fet que això ho facin els ajuntaments. Que de les carreteres se n'encarregui una altra organització política, i una altra que s'ocupi de les relacions internacionals, etc. Hem decidit com organitzar-nos i els ciutadans hem acceptat implícitament que formem part de diferents cercles de solidaritat. Per uns és més important la segona qüestió, per d'altres la primera... No importa, perquè els hem acceptat tots, perquè vivim en tots els cercles. Per tant, s'han creat unes relacions d'interdependència entre nosaltres, amb vincles en cada un d'aquests nivells. Però jo, com a individu, he delegat el meu poder a unes institucions perquè facin unes coses, no perquè ho facin tot. Per tant, els individus són els qui decideixen. Tot són decisions personals, molt marcades pels fets, evidentment, encara que la gent els negui. Quan es casa una persona, fa un acte federal, podríem dir. Fa un pacte de viure conjuntament, de posar el béns en comú...

—*Seguint amb la imatge del casament federal, vostè creu en el dret al divorci?*

—Home, parlava del casament per posar un exemple de contracte, que normalment no es té present. Un casament és un contracte. I tots els contractes es fan de mutu acord... O per decisió de jutge, per fixar unes certes garanties. Un contracte no és un acord passatger per mirar a veure què passa. Quan hi ha un contracte vol dir que hi ha unes certes garanties de l'un respectant

te de l'altre, i no funciona quan falta la confiança.

Hem entrat en el procés de construcció europea, hi ha una batalla molt dura per construir l'organització política i econòmica, per buscar una reducció de desigualtats entre el nord i el sud... En aquest context, la interdependència és absoluta i totalment indispensable, no només per anar més enllà, sinó per sobreviure en aquest món. No hi ha possibilitat de viure en el món modern sense interdependència. Ara, en pots voler una altra; pot ser discutible.

El què hem d'entendre és que han passat dues grans coses, han passat dues grans coses, ens anem acostumant a veure que som diferents i que, podem viure conjuntament si volem sumar. Si volem restar, ens podem barallar. Ara bé, la discussió fonamental, en aquests moments a Espanya, és entre dreta i esquerra. Això no vol dir que un dels objectius de l'esquerra catalana sigui aconseguir que els ciutadans espanyols acceptin i integrin més en la seva cosmovisió que aquí hi ha una organització política que està articulada sobre una societat diversa nacionalment. I el federalisme és un bon criteri de partida... El federalisme no és sinó entendre que el sistema de les autonomies s'ha d'organitzar més bé i més a fons. És acceptar clarament el caràcter plurinacional de l'estat, sense que ningú intenti imposar una idea d'Espanya que li hagi vingut donada o heretada, sinó que pensí que això d'Espanya ho fan els espanyols perquè han volgut. Per tant, volem un tipus de societat que s'organitzi basant-se en la confiança, no en la desconfiança.

—Aquest discurs de confiança, etc. no creu que va una mica a contracorrent a l'estat, que l'ambient és precisament el contrari?

—Fa molt temps que hem contribuït tots a fer l'Espanya democràtica en la qual vivim. Ara sabem que hi ha un altre objectiu important. Ens agradaria que a Espanya augmentés la pluralitat, que s'entengui que no hi ha només una Espanya, sinó moltes que tenen el dret a viure i que continuaran vivint encara que no hi tinguessin el dret. Potser deixarem de ser tan pactistes, però de segur que serem més decididament afirmadors que volem entendre'ns i que l'única fita que hi ha és que estem condicionats per la història a entendre'ns. I a més, volem entendre'ns.

JORDI PLAY

"(El federalisme) és acceptar clarament el caràcter plurinacional de l'estat, sense que ningú imposi una idea d'Espanya que li hagi vingut donada, sinó que pensí que això d'Espanya ho fan els espanyols perquè han volgut."

—Un altre dels temes pendents de la transició és la relació entre els territoris del Paísos Catalans...

—Això depèn molt dels governs. Ens aquests moments tenen mecanismes constitucionals, per col·laborar. Per les raons que sigui, els diversos governs no han tingut relacions gaire acostades. El món de la cultura potser ha tingut més proximitat, encara que no diré que hàgim avançat gaire des de fa vint anys. Cadascun dels països que componen l'àmbit de cultura i llengua catalana té el seu propi govern i les seves majories. I les relacions que es busquin depenen de les majories polítiques.

—Quan es va gestar el pacte, hi va haver les tensions pròpies d'una negociació entre partits. Es va comentar allò que si Jordi Solé i Tura moderaria els independentistes d'ERC, etc. Nota aquesta pressió, com a futur cap de grup de l'Entesa?

—No la noto, perquè sobretot he tingut una relació molt intensa amb en Solé i sé del seu catalanisme profund. Crec que és un element fonamental en la política de buscar un consens per a un Senat nou a Espanya. Per tant, és magnífic poder treballar junts. Amb l'esperit que té l'Entesa i les persones que la integren és pot anar endavant i sumar.

—No hi pot haver el perill que cada elector voti només els candidats del Senat del seu propi partit?

—No, crec que la gent entendre que sumar és millor que restar.

—I als electors independentistes de la circumscripció de Barcelona, on tots els candidats de la llista són designats pel PSC, què els dirà perquè els votin?

—Explicar-los com sóc. Jo no podré dir que sóc diferent del que sóc. Els ho explicaré a ells i als altres, a tothom el mateix. Intentaré fer això i prou. I qui cregui que això és bo pel país, per aquest moment d'eleccions, doncs que voti.

—L'Entesa pot ser posteriorment traslladada al Parlament de Catalunya?

—Pressuposa que aquests tres grups són capaços d'entendre's de cara enfora sobre un denominador comú. A l'Ajuntament de Barcelona, per exemple, s'hi entenen. Per què no es poden entendre a la Generalitat? Per tant, la configuració d'una majoria és possible.

"He tingut una relació molt intensa amb en Jordi Solé i Tura sé del seu catalanisme profund. Crec que és un element fonamental en la política de buscar un consens per a un Senat nou a Espanya. Per tant, és magnífic poder treballar junts."

Enric Rimbau